

Net Hurbil

PELLO ZUBIRIA

ClAk gudu berriak eulitzarretatik tiroka irabazi nahi ditu

Eskifaiarik gabeko hegazkin militarrek bitxikeria direla uste duzu? Jakin ezazu aurten AEBetako armadak jenderik gabeko hegazkinen lurreko gidari gehiago heziko duela ohiko hegazkinetarako pilotu baino. Eta Pakistaneko gerra ezkutua arma berri horrekin egiten duela ClAk.

ESKIFAIARIK GABEKO HEGAZKINAK izaki, ingelesez *Unmanned Aerial Vehicle* (UAV) deitzen dira ofizialki, jenderik gabeko aireko beribilak, baina jendeak *Drone* bataiatu ditu aspaldi. *Drone* erlamandoa da, erleen artean burrunba gehien egiten duena, baina natura euskaraz bizi duenak seguruenik nahiagoko luke hegazkin hori “erletzar” edo “eulimando” bataiatu, edo are “kakalardo”, kanpoan zabiltzala oharkabean gaineratzen zaizun xomorro hegalaria burrunbariaren irudia atxikitzeke.

*Drone*ek ez dute, ordea, bromarik eragiten militarrek usatzen dituzten leku zorigaiztokoetan. Ez dira iparramerikarrak UAV horien erabiltzaile bakarrak. Adibidez, duela justu urte bete Gazan Israelek *drone* batek airetik errundako misilarekin 48 jende hil zituen. Europako potentziek ere badituzte beren UAVak, baina merkatuan nagusi Israel eta batik bat AEBak dira. Hala segi nahi dute.

Otsailaren 5ean Tony Capaccio kazetariak *Business Week* astekarian publikatu eta *Common Dreams* gune aurrerazaleak zabalduko albistetik dakigu AEBetako militarrek zer nolako inbertsioak planifikatu dituzten hegazkinon alorrean. *Pentagon to Increase Stock of High-Altitude Drones* kronika laburra aberatsa da xehetasunetan. Horri esker dakigu

gaur iparramerikarrek 6.819 UAV dauzkatela, horietatik 220 direlarik altuera oso handian, iraupen luzez, inguru osoa behatzeko ahalmenez eta berehala erasotzeko gaitasunez lan egiteko prestatuak. 2020rako belaunaldi berriko 800 *droneren* jabe izan nahi dute militar yankiek.

Honetan gurtzian zientzia-fikziorik ez da. Orain arte bertan AEBetako armadak 39 hegazkin dauzka egunaren 24 orduetan Irak eta Afganistango eremuak airetik arakatzeko. Urtea bukatzerako 50 izatea nahi du eta 2013rako 65. Hegazkinotan 2011ko aurrekontuetatik 22.000 milioi dolar xahutuko ditu eta inbertsioa urtero %1 handituz 2020rako 29.000 milioi aurreikusten.

Armadaz gain CIA da hegazkinon beste erabiltzailea. Mendebaldeko potentziek egun argitan aitortu duten moduan Iraken eta Afganistanen *kakalardo* armatuok darabiltzatela, ofizialki gerra ez dagoen Pakistanen ausarki usatzen ditu ClAk talibanak babesten omen diren eskualdeetan.

Gaitz da Pakistanen gertatzen ari dena zehaztasunez ezagutzea. Hango hirietan jazotzen diren atentatu hilgarrien irudiak ikusi ohi dira telebistetan, baina tribuetako lege zaharren arabera bizi diren eskualdeak garretan dauzkan gerra ezkutuz informazioa urri dator eta irudiak are urriago.

Air-Attack guneko irudian, MQ-9 Reaper jenderik gabeko hegazkina. General Atomics konpainiak ekoizten du aurretik famatua egin zen Predator *drone*aren ordez. 10.5 milioi dolar kostatzen da, 15 kilometroko altueratik egin dezake lan eta 42 orduko autonomia dauka hegalpean eramanez 500 kilo leherkari, izan laserrez gidatutako bonbak edo misilak, airetik airerakoak bezala airetik lurrerakoak. Interneten ageri dira AEBetako armadaren eulitzarretan hamaika xehetasun, baina ClAk darabiltzanen inguruak askoz urriagoak dira. Munduko armada indartsuetako militarrek gero eta usago bidaltzen dituzte UAVak gudueta: norbera gutxiago arriskatuz etsaiei kalte handiagoak eragiten dizkietelako. Balizko etsaiei... eta inguruan harrapatutako gainerako herritarrei.

Barak Obamak ez zuen hasi Pakistango gerra ezkutua, baina artean hautagai zelarik oniritzia eman zion eta agintea hartuz geroztik sendotu egin du ClAk han markatutako estrategia. Alegia: AEBak ez daude gerran Pakistanen, bertako gobernuari –bonba atomikoaren jabe denari, ez da ahaztu behar– babesa ematen baizik, ez da aitortzen armada estatubatuarra Afganistanetik mugetan guduka dabilenik, baina ezkutuka berak kudeatzen du borroka osoa.

Estrategia honetan UAV eulitzarretak dira arma inportanteenetakoa, ez bakarrik informazioa biltzeko baizik eta tropa amerikarrak arriskuan jarri gabe talibanei su egiteko ere bai.

Pakistan, euli armatuen bazka

Bakearen Nobel saria irabazi berria duen Barak Obama presidentea Pakistanen zertan ari den iazko apirilean salatu zuen Steve Weissmanek *Truth Out* hedabide elektronikokan, *Obama Dances With Drones* (Obama erlamandoekin dantzaz) izenburua zeraman kronikan.

Weissmanek azaldu du nola Barak Obamak eta Pakistango presidente berri Asif Ali Zardari aurrera darabiltzen lehenagotik George Bush eta Pervez Musharrafek hitzartutako bidea, alegia, AEBek atea zabalik

daukatela talibanei Pakistandik nahi bezala erasotzeko.

Obamak hauteskunde kanpainan abisatua zuen Al Kaedako buruzagien bila joko zutela amerikarrek Pakistanen bertako agintarien oniritziarekin edo hauen gogoz kontra. Izan zen horretaz polemika bat baino gehiago, baina agintera iritsitakoan urrats berriak eman ditu Obamak norabide berean.

Posible ote da Nobel Saria hartu duen presidente batek gerra batean –ofizialki aitortu bakoia izanik gainera– biktima zibilak ugaritzen dituen arma lehenestea? Bai, antza. Izan ere, Pakistango mendietan CIAren piloturik gabeko UAV hegazkinon erasoetan ehunka herritar hil dira, emakume, ume eta zahar

asko tartean. Behin edo behin iritsi da hegazkinok eztei-festa lehertu dutela, hamarka hilez.

Zardari presidenteak publikoan salatu izan ditu CIAren halako erasoak, baina denek dakite aho txikiarekin ontzat ematen dituela. Hala da tratua. Baina ondorio onik ekarriko al du?

Iaz idatzi zuen Weissmanek: “Obamak Al Kaeda menderatu nahi du garaipen militarrez, aldi berean Zardari exijituz Pakistango talibaneia eta gainerako islamistei erakustaldi militarra egin diezaien, baina beste hainbat kontutan azeria den gure presidentea ez da ohartzen urrundik gidatutako *Predator* hegazkinok Pakistan barruan gerra zibilarren etorrera ari direla elikatzen. Bin

Laden *dronez* edo komando baten erasoz hiltzeak Obamari ohore handia ekarriko lioke etxean. Baina garestiegi aterako litzateke baldin eta trukean bonba nuklearra daukan Pakistan jihadistak musulmanen esku eroriko balitz”.

Barruan inor gabe hegaz egiten duten eta eremu zabalak airetik behatzeko adina misilez erasotzeko balio duten UAV horiez informazio baliotsuak Philippe Leymariek eman izan ditu *Le Monde Diplomatique*ren gunean daukan *Defense en Ligne* (Defentsaren Haria, euskaratu genezake libreki) blogean. Leymariek idatzi du CIAko buruzagien ustez *droneok* direla Al Kaedaren kontrako arma mirakuluzkoa.

Erasotzailearentzako hegazkinok munduko abantaila guztiak dituzte: erraz iristen dira etsaiaren ahoko zuloraino, kirurgia lana lasai egin dezakete eta soldadurik galtzeko arriskurik ez. Ortzian oso goitik –inoiz 15.000 metrotatik!– arakatzan dute gudalekua. Piloturik ez dutenez, hegaldian jarraitzeko mugarik ez dute, ez nekerik, ez preso erortzeko kezkarik. Buruzagitzak askoz hurbilagoetik kontrolatzen du edozein erabaki. Aldiz, gainera kontrola sentitzen duten etsaiak bezala herritarrek beldurtzen ditu.

Ordainetan, herritarren artean erasotzailearekiko gorrotoa areagotzen dute. Erlamandook hiltzen duten pertsona zibil bakoitzeko, familia eta herri osoak haserrarazten dituzte betiko. Baina gorrotoa urrunetik usaintzen ez denez... ■

ZINKUNEGI
OPTIKA

Garantia.

Egunez egun zure konfiantza geureganatzen dugu,
produktu berriak eta zerbitzu berriak etengabe bilatuz.

Hernani, 23 · 20004 Donostia · T. 943 420 624 · zinkunegi@euskalnet.net

